

Příběhy našich sousedů

Pan řídící

Zpracovali: Filip Hanus, Richard Navrátil

Knihovna Vrchy – spolek vzájemného soužití, rok 2016

Ve středu 23. a 30. 3. 2016 jsme se sešli s našimi pamětnicemi paní Janečkovou, paní Pešlovou a paní Bosákovou v knihovně ve Vrchách, abychom si poslechli jejich vzpomínky na dětství, místní školu a hlavně na pana učitele Brázdila.

Paní Siegelinde "Linda" Janečková se narodila 24. 4. 1942 ve Vrchách.

Paní Bedřiška Pešlová se narodila 13. 12. 1943 v Opavě.

Paní Marie Bosáková 22. 11. 1956 ve Vítkově.

paní Janečková

paní Pešlová

paní Bosáková

Jak to vlastně vše začalo? Vše začalo tak, že nás zajímalo, jak to ve Vrchách vypadalo po válce. Zjistili jsme, že v prostorách zdejšího obecního úřadu kdysi byla škola. Toto zjištění nás vedlo k tomu, abychom pátrali, zda někdo z místních o tom něco ví. Oslovili jsme pár místních obyvatel, jestli by se s námi podělili o vzpomínky a nakonec jsme domluvili rozhovor se třemi pamětníci z naší obce.

Naše pamětnice zavzpomínaly také na své dětství, že se staraly o své sourozence, litaly po venku a bavily se jinak, než dnešní mládež. Vrchy byly pěkná dědina, bylo zde spousta hezkých baráku a taky hodně dětí.

Dozvěděli jsme se, že v prostorách zdejšího obecního úřadu nebyla jen škola, ale dole byl také byt, ve kterém pan řídící se svou ženou bydlel. Měli kuchyň, obývák a místnost pro ukládání věcí, většinou věci na včelařství.

„Ze začátku to tu byla jednotřídka a učil nás Brázdil....Učilo se tu od první do páté a po nějaké době tu byla dvojtřídka ”

Tato slova, která zazněla z úst paní Janečkové, naši první pamětnice nás přivedla k hlavnímu tématu: Pan Brázdil, kdo to byl?, co tu dělal?

Byl to zdejší učitel, ale všichni mu říkali pan Řídící. Nebyl to však jen učitel, staral se o zdejší kulturu a život ve vsi. V té době byl jednou z nejvýše postavených a uznávaných osob ve vsi.

Ale začněme od začátku. Vladimír Brázdil se narodil 13. 8. 1919 v Lubné u Kroměříže a měl ženu Anežku a dvě dcery Marušku a Drahušku. V srpnu 1945 byl povolán, aby učil ve Vrchách.

Školu převzal v dezolátním stavu bez oken, klíčů a pomůcek na vyučování. Přes veškeré útrapy 1. září 1945 přišlo do školy 14 žáků a v průběhu roku k nim přibýlo dalších patnáct. Ve třídách neseděli v lavicích jak dnes, ale v lavicích po třech nebo čtyřech. Třídy zde byly od první do páté a od šesté do osmé se chodilo do Březové nebo do Fulneku. Vždy byly třídy spojené 1 a 2 a 3 a 4. Pan řídící se žákům věnoval vždy na přeskáčku. Jedné třídě zadal úkoly a s druhou se učil a potom naopak. *„Byli jsme lajdáci, navzájem jsme se poslouchali*

a nedělali jsme, co jsme měli. Ale muselo se to zvládnout.“ říká paní Pešlová. Dokonce jsme se od paní Pešlové dozvěděli, že mívali volné čtvrtky, to se do školy nechodilo, ale zato se chodilo v sobotu. Většinou se učilo od 8 do 12, ale občas mívali i odpolední vyučování. Pan řídící jako učitel byl velmi přísný a chtěl mít vše do puntíku uděláno, ale přesto všechno byl mezi dětmi a místními obyvateli velmi oblíbený.

Pro pana řídícího nebyla cizí ani muzika, jelikož sám hrál na spoustu hudebních nástrojů např. na housle. Stál u prohlubování a udržování místních tradic, nacvičoval s dětmi Českou a Moravskou besedu, různé scénky, písně a dokonce jim promítal filmy. Vyučoval zde i praktické činnosti, při kterých chodili na pozemky obdělávat půdu. Byl nejvýznamnějším učitelem, co kdy v této škole učil a ve vesnici velmi uznávaný. Byl členem místních hasičů a sokola. Radost a smích mu rozhodně nebyli cizí, vždy byl usměvavý, pokud nevedl vážný rozhovor. Pan řídící sám se staral také o včely. Jeho žena byla v domácnosti a starala se o něj, o děti a o hospodářství. Později také ve škole učila ruční práce a uklízela.

Po jeho odchodu z Vrchů už to zde začalo trochu upadat. Jeho nástupci se již do dění obce tolik nezapojovali.

A jaké mají na pana řídícího vzpomínky naše pamětnice?

„Vzpomínky byly veselé i všelijaké...“ říká paní Janečková „ Když se něco vyvedlo, hned jsme dostali svoje....Při hudební výchově jsme dostávali smyčcem nebo kluci dostávali za uši. Nejhorší bylo, když jsme museli chodit do kabinetu číst nahlas.“

„Museli jsme poslouchat, to nebylo jak teď ve škole. Když jsme neposlouchali, dostali jsme i pravítkem přes ruky, nebo jsme museli klečet. Pan učitel nás hodně zapojoval do různých akcí, byl hodně aktivní“ říká paní Pešlová

„Já jsem pana učitele Brázdila znala až z pozdější doby, když jsem začla tady chodit do školy, tak on už tu nebyl“ říká paní Bosáková „Ale když zde učil, přátelil se s mými rodiči, protože to byli naši sousedé a stýkali jsme se s nimi

i potom, co se odstěhovali“

Po letech strávených ve Vrchách se přestěhoval do Lublic, kde nastoupil rovněž jako ředitel a učitel. Jeho žena zde vařila a uklízela. Bydleli přímo v prostorách tamní školy. Paní Bosáková u nich ve škole dokonce trávila se svou sestrou týden prázdnin a zažila tam zajímavou příhodu. Jednou, když chtěla jít ven, potkala před školou krávu, která ji nakonec pronásledovala až do kuchyně školy a ona musela volat ať jde krávu někdo vyhnat.

Později se pan Brázdil stal školním inspektorem v okrese Opava. „*Když jsem chodila do Březové do školy, tak tam přišel jako inspektor.*“ řekla paní Bosáková.

Když se manžel paní Bosáková stal starostou obce Vrchy, udělal sraz obyvatel Vrchů jak v té době současných, tak obyvatelů, kteří tu bydleli od války a odstěhovali se do různých koutů republiky. Mezi pozvanými byl také pan řídící Brázdil, kterému při této příležitosti bylo uděleno Čestné občanství obce. Pro pana řídícího byl dokonce přichystán kočár, kterým ho vozili po vesnici za bývalými žáky a kamarády, kteří se za ním nemohli vypravit na Obecní úřad. Podle sdělení našich pamětnic psal pan řídící pravděpodobně také kroniku. Tu jsme poté našli na internetových stránkách Novojičínského archivu.

Na důchod se spolu se svou ženou přestěhovali zpátky do rodné Lubné u Kroměříže, kde pan Brázdil dne 6. listopadu 2006 náhle zemřel.

pan Brázdil při přebírání Čestného občanství obce Vrchy